

MATEMATIKA 9

M9PCD23C0T03**DIDAKTICKÝ TEST**

Jméno a příjmení

Počet úloh: 16**Maximální bodové hodnocení: 50 bodů****Povolené pomůcky: pouze psací a rýsovací potřeby****1 Základní informace k zadání zkoušky**

- Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu.**
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body.**
- Odpovědi pište do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- Didaktický test obsahuje **otevřené a uzavřené úlohy.** Uzavřené úlohy obsahují nabídku odpovědí. U každé takové úlohy nebo podúlohy je **právě jedna odpověď správná.**
- Na poslední straně testového sešitu najdete vybrané **vzorce a vztahy.**

2 Pravidla správného zápisu do záznamového archu

- Řešení úloh zapisujte do záznamového archu **modře nebo černě** příšći propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně.**
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.
- V konstrukčních úlohách rýsujte tužkou a následně vše obtáhněte propisovací tužkou.

2.1 Pokyny k otevřeným úlohám

- Řešení úloh **pište čitelně** do vyznačených bílých polí záznamového archu.
- 1
- Pokud budete chtít provést opravu, původní zápis přeškrtněte a nový uveďte do stejného pole.
  - Je-li požadován celý postup řešení, uveďte jej do záznamového archu. Pokud uvedete pouze výsledek, nebudou vám přiděleny žádné body.
  - Zápis uvedené mimo vyznačená bílá pole záznamového archu nebudou hodnoceny.

2.2 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A   B   C   D   E
14

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvěte původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A   B   C   D   E
14

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí (např. dva křížky u jedné otázky) bude považován za nesprávnou odpověď.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

V úlohách 1, 2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 6, 7, 8 a 16 přepište do záznamového archu pouze výsledky.

1 bod

1

Vypočtěte, kolikrát je součet čísel 0,2 a 0,5 větší než jejich součin.

$$\begin{array}{r} 0,2 \\ + 0,5 \\ \hline 0,7 \end{array}$$

$$0,7 : 0,1 = 7 : 1 = \underline{\underline{7}}$$

2

Vypočtěte:

$$2.1 \quad 4 + \cancel{6}^{\frac{2}{2}} : 2 - 5 \cdot (-3 + 5) = 7 - 10 = \underline{\underline{-3}}$$

max. 2 body

$$A^2 - B^2 = (A - B)(A + B)$$

$$2.2 \quad \sqrt{1,3^2 - 1,2^2} = \sqrt{(1,3 - 1,2)(1,3 + 1,2)} = \sqrt{0,1 \cdot 2,5} = \\ = \sqrt{0,25} = \underline{\underline{0,5}}$$

Doporučení: Úlohy 3.3, 4.3 a 5 řešte přímo v záznamovém archu.

max. 4 body

3

Vypočtěte a výsledek zapište zlomkem v základním tvaru.

3.1

$$3 \cdot \frac{2}{7} - \frac{2}{7} = \frac{6}{7} - \frac{2}{7} = \underline{\underline{\frac{4}{7}}}$$

3.2

$$1 - \frac{14}{5} : \frac{2}{1} = \frac{1}{1} - \frac{14}{5} \cdot \frac{1}{2} = \frac{5}{5} - \frac{7}{5} = \underline{\underline{-\frac{2}{5}}}$$

3.3

$$\frac{\frac{3}{4} + \frac{4}{3}}{\frac{5}{4} \cdot \frac{14}{3}} = \frac{\frac{9+16}{12}}{\frac{10}{3}} = \frac{\cancel{\frac{25}{12}}}{\cancel{\frac{10}{3}}} \cdot \frac{\cancel{\frac{1}{2}}}{\cancel{\frac{2}{3}}} = \underline{\underline{\frac{5}{8}}}$$

V záznamovém archu uveděte pouze v úloze 3.3 celý postup řešení.

$$A^2 - B^2 = (A - B)(A + B)$$

max. 4 body

4

4.1 **Rozložte** na součin podle vzorce:

$$4a^2 - 9 = (2a - 3)(2a + 3)$$

4.2 **Zjednodušte** (výsledný výraz nesmí obsahovat závorky):

$$(2x - 1) \cdot \frac{1}{2} - x = \frac{2x - 1}{2} - \frac{2x}{2} = \frac{-1}{2}$$

4.3 **Zjednodušte** (výsledný výraz nesmí obsahovat závorky):

$$(4n - 3)^2 - 4n \cdot (4n - 3) = 16n^2 - 24n + 9 - 16n^2 + 12n = \\ = -12n + 9$$

V záznamovém archu uveděte pouze v úloze 4.3 celý **postup řešení**.

max. 4 body

5 **Řešte rovnici:**

5.1

$$0,3 \cdot (2x + 1) = 0,2x - 0,7$$

$$0,6x + 0,3 = 0,2x - 0,7 \\ 0,4x = -1 / : 10$$

$$4x = -10 / : 4$$

$$x = -\frac{10}{4}$$

$$x = -\frac{5}{2}$$

5.2

$$\frac{y}{1} + \frac{5y}{6} = \frac{2y - 1}{4} + \frac{y + 1}{2} / \cdot 12$$

$$12y + 10y = 3(2y - 1) + 6(y + 1)$$

$$12y + 10y = 6y - 3 + 6y + 6$$

$$22y = 12y + 3$$

$$10y = 3$$

$$y = \frac{3}{10}$$

V záznamovém archu uveděte v obou částech úlohy celý **postup řešení** (zkoušku nezapisujte).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Vítek, Rudolf a Ondra jeli společně autem k moři. Každý z nich odřídil část trasy.

Vítek odřídil třetinu celé trasy, Rudolf odřídil o 60 km méně než Vítek a Ondra odřídil zbývající dvě pětiny celé trasy.

(CZVV)

max. 3 body

6 Celá trasa měřila x km.

6.1 **Vyjádřete výrazem** s proměnnou x , kolik km trasy odřídil Rudolf.

6.2 **Vypočtěte**, kolik km měřila celá trasa.

$$V = \frac{1}{3}x$$

$$R = \frac{1}{3}x - 60$$

$$O = \frac{2}{5}x$$

$$\frac{x}{3} + \frac{x}{3} - 60 + \frac{2x}{5} = x$$

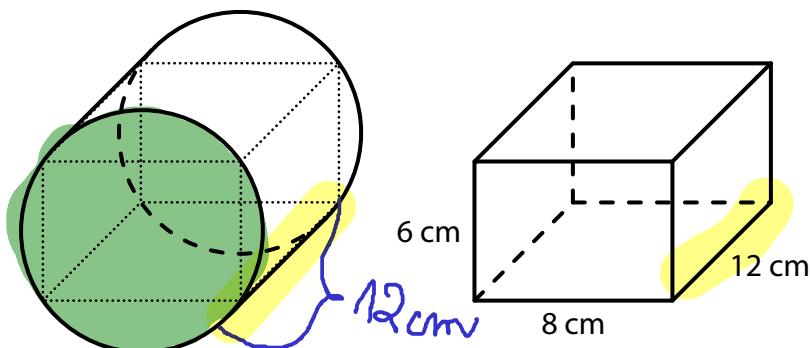
$$x = 900 \text{ Km}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7

Rotační válec má výšku 12 cm.

Odstranním čtyř částí vytvoříme z tohoto válce kvádr s rozměry 8 cm, 6 cm a 12 cm.

Všechny hrany kvádru leží na povrchu válce.

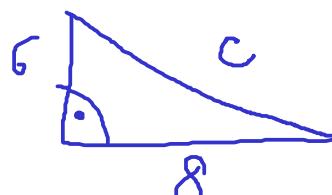
(CZVV)

7 **Vypočtěte**

7.1 v cm poloměr podstavy válce,

7.2 v cm³ objem válce.

Výsledek zaokrouhlete na desítky cm³.

max. 3 body

$$c = \sqrt{6^2 + 8^2}$$

$$c = 10$$

$$V = \pi r^2 \cdot v$$

$$V = 3,14 \cdot 5^2 \cdot 12 = 942$$

$$V = 940 \text{ cm}^3$$

$$r = 10 : 2 = 5 \text{ cm}$$

VÝCHOZÍ TEXT A TABULKA K ÚLOZE 8

~~1000 g
1200 g~~ ~~200 g~~ ~~x~~ ~~1000 g
800 g~~ ~~80,-~~

V obchodě s oříšky prodávají různé směsi. Jejich cena závisí pouze na hmotnosti a ceně použitých surovin. Tabulka udává ceny za 1 kg jednotlivých surovin.

Surovina	Cena za 1 kg
Arašídy	80 korun
Kešu	280 korun
Mandle	200 korun

$$800 \text{ g} \Rightarrow 54$$

$$1200 \text{ g} \Rightarrow 240$$

$$\frac{8 \cdot 80}{100} = 64$$

$$\begin{array}{|c|} \hline 32 \\ \hline 120 \\ \hline \end{array}$$

(Např. 200gramové balení směsi obsahující 50 gramů kešu a 150 gramů mandlí stojí 44 korun, tedy 1 kg této směsi stojí 220 korun.)

(CZVV)

max. 3 body

8

- 8.1 Dvoukilogramové balení směsi arašídů a mandlí obsahuje 800 gramů arašídů a 1200 gramů mandlí.

Vypočtěte, kolik korun stojí jeden kilogram této směsi.

$$152,-$$

- 8.2 Jiná směs obsahuje pouze arašídy a kešu, přičemž 1 kg této směsi stojí 200 korun. Velké balení této směsi obsahuje 500 gramů arašídů.

Vypočtěte, kolik gramů kešu obsahuje velké balení této směsi.

A	80,-
K	280,-

$$80x + 280y = 200$$

$$x + y = 1$$

$$x = 1 - y$$

$$x + \frac{3}{5} = 1$$

$$80(1-y) + 280y = 200$$

$$x = \frac{2}{5} = 0,4 \text{ kg}$$

$$200 = 80 - 80y + 280y$$

$$\frac{0,5}{0,4} = \frac{5}{4}$$

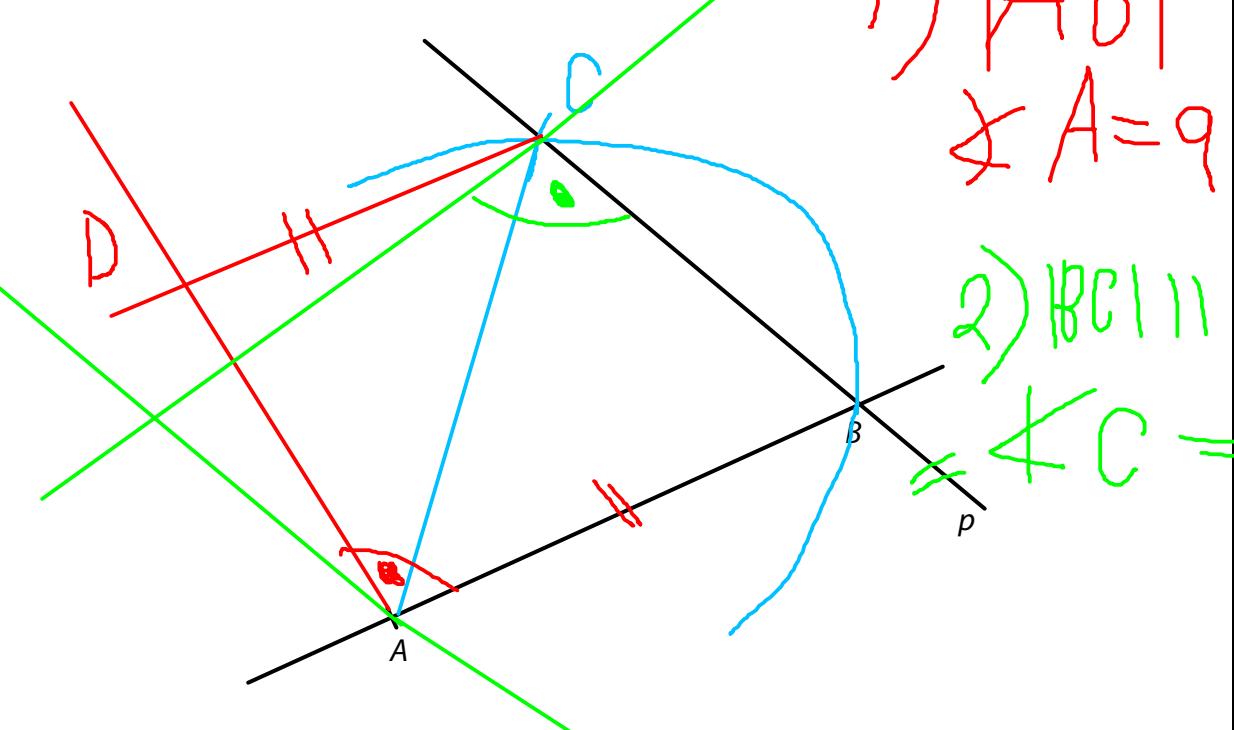
$$\frac{3}{5} = \frac{12}{20} = y$$

$$\frac{3}{5} \cdot \frac{5}{4} = \frac{0,75}{1} \text{ kg}$$

Doporučení pro úlohy 9 a 10: Rýsujte přímo do záznamového archu.

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 9

V rovině leží přímka AB a přímka p procházející bodem B .

(CZV)

max. 3 body

9 Úsečka AB je strana pravoúhlého lichoběžníku $ABCD$.

Vrchol C tohoto lichoběžníku leží na přímce p ,

úhlopříčka AC má stejnou délku jako strana AB lichoběžníku $ABCD$.

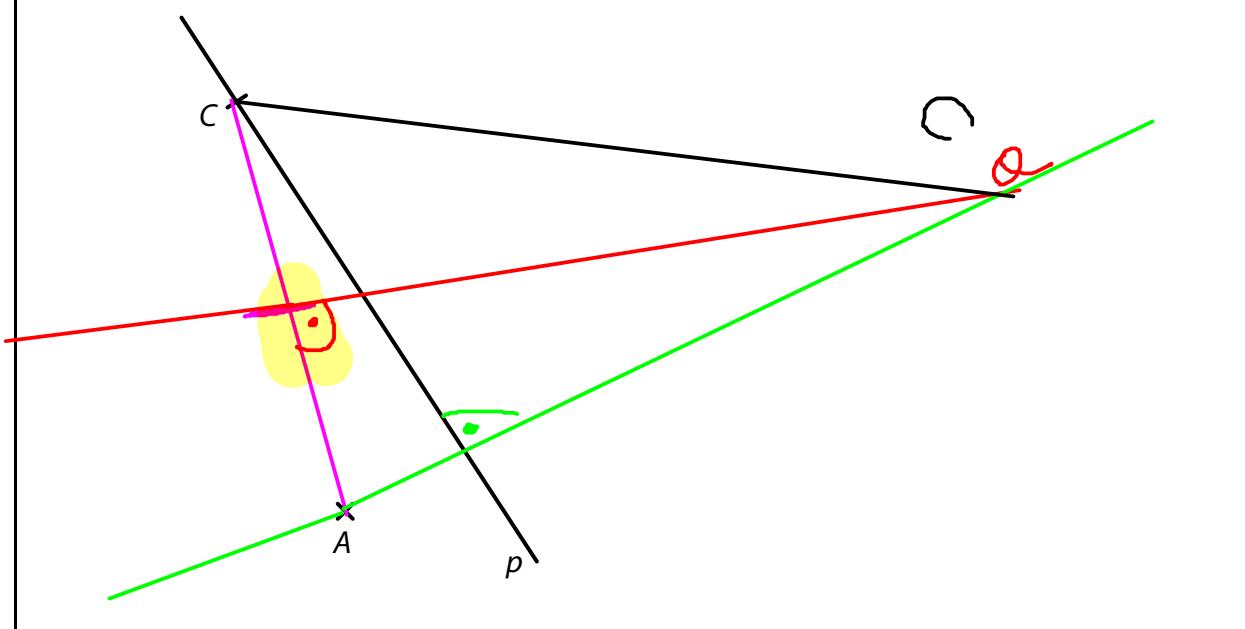
Sestrojte vrcholy C, D lichoběžníku $ABCD$, označte je písmeny a lichoběžník narýsujte.

Najdete všechna řešení.

V záznamovém archu obtáhněte celou konstrukci propisovací tužkou (čáry i písmena).

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 10

V rovině leží body A , C a přímka p procházející bodem C .

(CZW)

max. 3 body

10 Úsečka AC je základna **rovnoramenného** trojúhelníku ABC .

Na přímce p leží jedna ze tří výšek tohoto trojúhelníku.

10.1 **Sestrojte** osu souměrnosti trojúhelníku ABC a **označte** ji písmenem o .

10.2 **Sestrojte** vrchol B trojúhelníku ABC , **označte** ho písmenem a trojúhelník **naryšujte**.

V záznamovém archu obtáhněte celou konstrukci **propisovací tužkou** (čáry i písmena).

$$A = 16$$

$$A = 2C \rightarrow \frac{A}{2} = C \rightarrow \underline{\underline{8 = C}}$$

VÝCHOZÍ TEXT A GRAF K ÚLOZE 11

Na táboře je každé dítě zařazeno do jednoho ze tří oddílů A, B a C.

V oddíle A je dvakrát více dětí než v oddíle C.

Poměr počtu dětí v oddíle A

ku počtu dětí v oddíle B je 4 : 3.

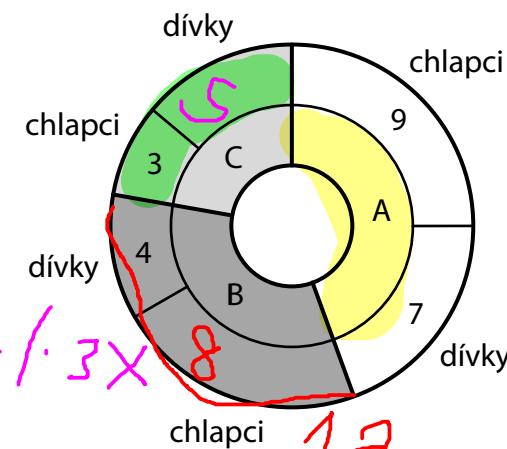
Graf udává počty chlapců a dívek
v jednotlivých oddílech,
dva údaje však chybí.

$$\frac{A}{B} : \frac{4}{3} = \frac{16}{X} / \cdot 3X$$

$$4X = 48$$

$$X = 12$$

(CZVV)

max. 4 body

- 11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (11.1–11.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

11.1 V oddíle C je 5 dívek.

11.2 V oddíle B je chlapců o polovinu více než dívek.

11.3 Na táboře je dívek o pětinu méně než chlapců.

$$\frac{4}{2} = 2 \quad 4+2 = 6 \quad 6 \neq 8$$

☒	☐
☐	☒
☒	☐

DÍV	CHLAP
7 + 4 + 5	9 + 8 + 3
16	20

$$20 : 5 = 4$$

$$16 + 4 = 20 \checkmark$$

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 12

Ve vlakové soupravě jsou pouze stejně dlouhé vagony a jedna lokomotiva.

Lokomotiva je o čtvrtinu kratší než jeden vagon a její délka tvoří jednu sedmnáctinu délky celé vlakové soupravy.

5

(CZVV)

2 body

- 12 Kolik vagonů je celkem ve vlakové soupravě?

- A) 10 vagonů
- B) 11 vagonů
- C) 12 vagonů
- D) 13 vagonů
- E) jiný počet vagonů

lokomotiva:

$$\frac{S}{17} = \frac{3}{4} v \rightarrow \frac{S}{17} \cdot \frac{4}{3} = v$$

všechny
vagony:

$$\frac{16}{17} S = \left(\frac{S}{17} \cdot \frac{4}{3} \right) \cdot P$$

$$12 = P$$

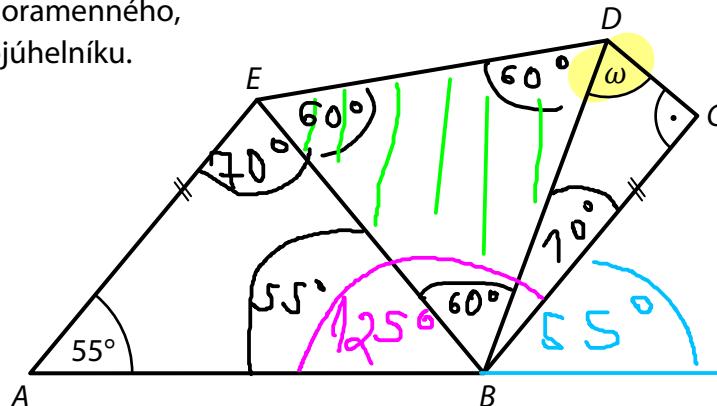
$$\omega = 180 - (10 + 90) = \underline{\underline{80^\circ}}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 13

Pětiúhelník $ABCDE$ se skládá z rovnoramenného, rovnostranného a pravoúhlého trojúhelníku.

Základnou rovnoramenného trojúhelníku je strana AB .

Strany BC a AE pětiúhelníku jsou rovnoběžné.

(CZVV)

2 body

13 Jaká je velikost úhlu ω ?

Velikosti úhlů neměřte, ale vypočtěte.

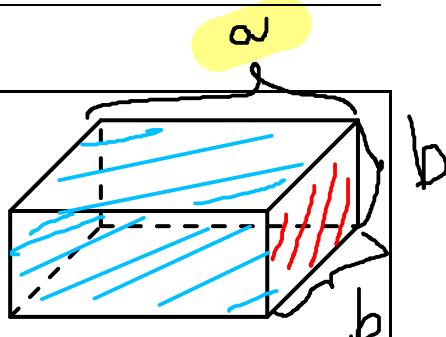
- A) 65°
- B) 70°
- C) 75°
- D) 80°**
- E) jiná velikost

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 14

Povrch pravidelného čtyřbokého hranolu je 144 cm^2 .

Obsah pláště tohoto hranolu je dvakrát větší než obsah jedné jeho čtvercové podstavy.

(Plášť tohoto hranolu tvoří čtyři shodné boční stěny.)

$$V = a \cdot b \cdot b = 3 \cdot 6 \cdot 6 = 108 \quad 144 = P + 2 \cdot d \quad \text{2 body}$$

14 Jaký je objem hranolu?

- A) 72 cm^3
- B) 108 cm^3**
- C) 144 cm^3
- D) 216 cm^3
- E) jiný objem

$$P = 2 \cdot d$$

$$144 = 4d \quad | : 4 \\ 36 = d$$

$$\boxed{36} \quad \sqrt{36} = 6 = b$$

$$72 = 4ab \quad | : 4$$

$$18 = a \cdot 6 \quad | : 6$$

$$3 = a$$

$$P = 2 \cdot 36 = 72$$

max. 6 bodů

15 Přiřaďte ke každé úloze (15.1–15.3) odpovídající výsledek (A–F).

15.1 Encyklopédie má o 25 % více stran než atlas, který má 200 stran.

E

Kolik stran má encyklopédie?

15.2 Róza čte knihu, která má 500 stran. Počet stran, které Róza již přečetla, je o 50 % větší než počet stran, které dosud nepřečetla.

A

Kolik stran knihy Róza dosud nepřečetla?

15.3 V knihovně jsou některé knihy psané německy, jiné anglicky a ostatní česky.

Německy psaných je 30 knih, což je 10 % všech knih v knihovně.

B

Anglicky psané knihy tvoří pětinu všech knih v knihovně.

Kolik je v knihovně česky psaných knih?

F A) méně než 210

B) 210

C) 220

D) 240

E) 250

F) jiný počet

$$\text{atlas} = \frac{100\%}{125\%}$$

$$200 \\ x$$

$$x = \frac{125 \cdot 200}{100} = \underline{\underline{350}}$$

$$(60\%) = \frac{3}{5} n$$

$$\begin{array}{rcl} 500 & 100\% \\ x & 40\% \\ \hline x = \frac{40 \cdot 500}{100} = \underline{\underline{200}} \end{array}$$

$$N = 30 \rightarrow \frac{x}{10}$$

$$30 = \frac{x}{10}$$

$$A = \frac{1}{5} x = 60$$

$$300 = x$$

$$C = ?$$

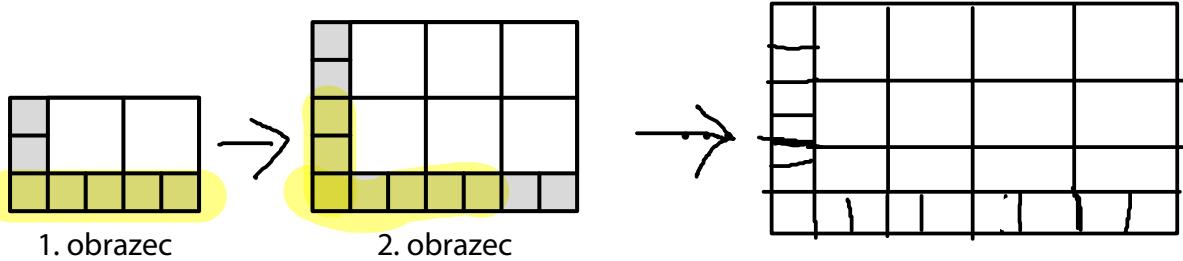
$$N + A + C = x$$

$$30 + 60 + C = 300 \quad | -90$$

$$\underline{\underline{C = 210}}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 16

Každý obrazec tvaru obdélníku je složen z malých šedých čtverečků a větších bílých čtverečků. Všechny šedé čtverečky jsou stejné a jsou poskládány do spodní řady a do levého sloupce. Zbytek obrazce tvoří bílé čtverečky. Každý bílý čtvereček má dvakrát delší stranu než šedý. První obrazec má ve spodní řadě 5 šedých čtverečků a v levém sloupci 3 šedé čtverečky. Skládá se celkem z 9 čtverečků (bílých i šedých dohromady). Každý další obrazec má oproti předchozímu vždy o 2 šedé čtverečky více jak ve spodní řadě, tak i v levém sloupcu.

(CZVV)

16

16.1 Obrazec má ve spodní řadě 41 šedých čtverečků.

Určete počet bílých čtverečků v obrazci.

$$\frac{41-1}{2} \times \frac{39-1}{2} = 20 \times 19 = \\ = \underline{\underline{380}}$$

16.2 V obrazci je 90 bílých čtverečků.

Určete počet šedých čtverečků v obrazci.

$$\frac{x-1}{2} \times \frac{(x-2)-1}{2} = 90 \\ \text{dole: } x = 21$$

16.3 Počet všech čtverečků (bílých i šedých dohromady) v posledním a v předposledním obrazci se liší o 106.

Určete počet šedých čtverečků v posledním obrazci.

$$(x) + (x-2-1) + \frac{x-1}{2} \times \frac{(x-2)-1}{2} - 106 =$$

$$(x-2) + (x-3-2-1) + \frac{x-2-1}{2} \times \frac{(x-2-2)-1}{2} - \\ - \underline{\underline{x = 207}}$$

max. 4 body

1	D	N	B
5	3	$\frac{5-1}{2} \times \frac{3-1}{2}$	$\underline{\underline{3-1}}$
7	5	$\frac{7-1}{2} \times \frac{5-1}{2}$	$\underline{\underline{5-1}}$
9	7	$\frac{9-1}{2} \times \frac{7-1}{2}$	$\underline{\underline{7-1}}$
41	39	$\frac{41-1}{2} \times \frac{39-1}{2}$	$\underline{\underline{39-1}}$

$21-2-1$

UNIV. ODPOVĚDI.

Druhé mocniny čísel 11–20:

$$\begin{array}{ll} 11^2 = 121 & 16^2 = 256 \\ 12^2 = 144 & 17^2 = 289 \\ 13^2 = 169 & 18^2 = 324 \\ 14^2 = 196 & 19^2 = 361 \\ 15^2 = 225 & 20^2 = 400 \end{array}$$

Rozklad na součin:

$$\begin{aligned} a^2 + 2ab + b^2 &= (a + b)(a + b) \\ a^2 - 2ab + b^2 &= (a - b)(a - b) \\ a^2 - b^2 &= (a + b)(a - b) \end{aligned}$$

Přibližné hodnoty čísla π :

$$\pi \doteq 3,14$$

$$\pi \approx \frac{22}{7}$$

Obvod a obsah kruhu o poloměru r :

$$o = 2\pi r$$

$$S = \pi r^2$$